

Folketingets Kommunaludvalg

Sagsnr.
2014-7637

Doknr.
91487

Dato
31-03-2014

Folketingets Kommunaludvalg har d. 10. marts 2014 stillet følgende spørgsmål nr. 61 (alm. del) til økonomi- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Erling Bonnesen (V).

Spørgsmål nr. 61:

"Ministeren bedes redegøre for hvilke overvejelser og eventuelle forslag regeringen her, som følge af den demografiske udvikling og tendenserne i befolkningsflytningerne i Danmark, herunder flytningerne fra landdistrikterne og de mindre byer til de større byer?"

Svar:

Der tegner sig i Danmark en tendens til en forskydning af befolkningen fra land til by. De forskellige mønstre i udviklingen er nærmere beskrevet i besvarelsen af spørgsmål nr. 54 KOU (alm. del).

I vurderingen af denne udvikling må det tages i betragtning, at tendensen til koncentration af befolkningen i og tæt på de større byer ikke er et nyt fænomen, og at den også ses i andre lande. Det må således også forventes, at det er en udvikling, som vil fortsætte i en eller anden grad som et vilkår for fortsat vækst og udvikling i Danmark og globalt.

Det er i den forbindelse vigtigt, at udviklingen i landdistrikterne og i byområderne ikke ses uafhængigt af hinanden, men som hinandens forudsætninger. Udkantsområder og landdistrikter skal således bedst muligt kunne drage nytte af det faktum, at de store byer i mange tilfælde vil komme til at drive væksten.

Men det må også anerkendes, at udviklingen har nogle følgevirkninger for de områder, hvor befolkningstallet falder mest, hvilket altså særligt omhandler landdistrikter og udkantsområder. Udviklingen indebærer således ofte en forskydning i den demografiske og socioøkonomiske sammensætning af befolkningen, og det har betydning for kommunernes vilkår for at løse deres velfærdsopgaver.

En række land- og udkantskommuner er således præget af lav befolkningstæthed, fald i indbyggertallet (herunder i antallet af børn), en stigende andel af ældre borgere samt en overrepræsentation af borgere, der modtager førtidspension og andre overførselsindkomster. Det påvirker den enkelte kommunes økonomiske vilkår og kræver en omstilling af den kommunale service.

En række kommuner står over for udfordringen med at håndtere en sådan omstilling. Men samtidig skal de lokale ressourcer og potentialer, som er til stede, også udnyttes således, at de pågældende kommuner fortsat er attraktive for borgere og erhverv.

Regeringen lægger vægt på, at enhver kommune skal have mulighed for at tilbyde en

kommunal service med et rimeligt beskatningsniveau. Uanset om der er tale om landkommuner eller bykommuner, skal der kunne tilbydes dagpasning, folkeskole, ældreomsorg og andre kommunale tilbud på et forsvarligt niveau og med mulighed for variationer i lokale prioriteringer.

I det kommunale finansieringssystem er det udligningssystemet, som varetager rollen med at sikre ligelige økonomiske vilkår for kommunerne uanset beskatningsgrundlagets og udgiftsbehovets størrelse. I udligningssystemet tages således også højde for de særlige udfordringer i land- og udkantskommunerne. Fx indgår i udligningssystemet bl.a. et kriterium for lav befolkningstæthed og et kriterium for faldende indbyggertal, som indebærer, at disse kommuner modtager et større tilskud end ellers.

I forlængelse heraf kan det fremhæves, at regeringens aftale med Enhedslisten om justeringer af tilskuds- og udligningssystemet indebærer, at der med virkning fra 2013 blev overført yderligere ca. 400 mio. kr. årligt til land- og udkantskommunerne.

Det kan også nævnes, at der årligt ydes særtilskud til vanskeligt stillede kommuner. Særtilskudsmidlerne til vanskeligt stillede kommuner skal ses som et supplement til det generelle tilskuds- og udligningssystem, som ikke nødvendigvis kan opfange alle særlige lokale forhold eller mere akut opståede udfordringer for nogle kommuner. Der har i de seneste år været afsat et forhøjet beløb til fordeling til de vanskeligt stillede kommuner og beløbet udgør i 2014 på den baggrund 400 mio. kr.

Herudover har regeringen taget en række initiativer for bl.a. at understøtte mulighederne for erhverv og bosætning i landdistrikterne. Det gælder blandt andet vækstplan for fødevarer, vækstplan for dansk turisme, vedtagelse af en landdistriktsbestemmelse i planloven, flexboligordningen samt målretningen af områdefornyelsesmidlerne til mindre byer i landdistrikterne.

Herudover kan nævnes, at der med Vækstplan DK er afsat en landsbyfornyelsespulje til nedrivning og istandsættelse af dårlige boliger i de små byer og på landet på 400 mio. kr. i 2014 og 2015.

Bedre bredbånd og mobildækning kan også understøtte fastholdelse og udvikling i udkanter og landdistrikter. Regeringen har derfor igangsat flere initiativer for at understøtte bedre bredbånd og mobildækning. Der er fx blevet mulighed for, at en kommune kan udleje arealer til mobilmaster til lav eller ingen leje. Herudover blev der i økonomiaftalen med KL for 2014 afsat en lånepulje på 50 mio. kr. Puljen er målrettet meranlægsudgifter som følge af kommunalt fastsatte dækningskrav til etablering af infrastruktur til bredbånd og mobildækning

Med venlig hilsen
Margrethe Vestager